

LUTY 2 (126)1999

ISSN 1233-8494

DORADZTWO ROLNICZE

CENA 1 zł

W GRABANOWIE

OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

Co wiemy o Unii?

Wiadomo, że społeczeństwo nasze dokonywać będzie wyboru podczas referendum nt. przystąpienia do Unii Europejskiej. Wybór ten będzie mniej lub bardziej świadomy w zależności od naszego poziomu wiedzy na ten temat. Jaka jest ta wiedza? Otóż coraz więcej Polaków, wbrew obiegowej opinii, że każdy Polak interesuje się polityką, nie śledzi na bieżąco światowej ani krajowej polityki. Stajemy się pod tym względem podobni do zachodnich społeczeństw. Przeprowadzone w krajach Unii sondaże wykazały, że zachodnie społeczeństwa niewiele wiedzą o instytucjach Unii Europejskiej, które przecież w dużym stopniu wpływają na ich życie. Aż 60% badanych twierdzi, że istnienie Unii w niewielkim stopniu lub w ogóle nie rzutuje na ich życie. Duża część badanych nie rozróżnia nazwisk polityków i urzędników brukselskich. Myślę, że wielu Polaków ma kłopoty z rozszyfrowaniem niektórych skrótów nazw organizacji, instytucji i terminów związanych z integracją europejską.

Np. skrót **UE**. Rozczytanie go nie sprawia kłopotu: Unia Europejska. Dla wielu z nas nowością będzie fakt, że nazwa ta nie oznacza organizacji międzynarodowej zrzeszającej piętnaście państw.

W świetle prawa międzynarodowego Unia Europejska to „jedyne” forma współpracy między państwami Wspólnot Europejskich, obejmująca znacznie szerszy zakres współpracy niż Wspólnota. Podmiotem prawa europejskiego są Wspólnoty Europejskie.

Nazwa Unia Europejska została wprowadzona dopiero w 1993 roku po kilkudziesięciu latach funkcjonowania Wspólnot i nie zastępuje ich ona.

Tak samo możemy mieć trudności z rozróżnieniem nazw: *Rady Europy*, *Rady Europejskiej* i *Rady Unii Europejskiej*. Ta pierwsza nazwa nie ma nic wspólnego z Unią. Jest to organizacja powstała w 1949 roku, zrzeszająca o wiele więcej państw współpracujących w dziedzinie społecznej, kulturalnej i prawnej. **Rada Europejska** jest formą odbywających się dwa razy w roku spotkań szefów rządów państw członkowskich - nie jest żadną organizacją ani organem.

Organem prawodawczym Wspólnot Europejskich jest **Rada Unii Europejskiej**.

Na początku kwietnia 1998 roku rozpoczęły się nasze **negocjacje akcesyjne** z Unią. Na czym polegają te negocjacje? Nasi negocjatorzy, którym przewodniczy prof. Leszek Kułakowski, prowadzą rozmowy z przedstawicielami Unii by określić dziedziny, w których potrzebujemy okresów przejściowych oraz ich długość. **Okres przejściowy** - jest to czas, w którym nie będą obowiązywały nas przepisy unijne w danej dziedzinie lecz musimy w tym czasie dostosować nasze prawodawstwa do unijnego.

Negocjacje rozpoczęły się od tzw. **screeningu**, czyli przeglądu prawa obowiązującego w Unii i porównywania z rozwiązaniami legislacyjnymi w Polsce.

Faza screeningu zakończy się w czerwcu 1999 roku.

Opracowała Janina Kempka

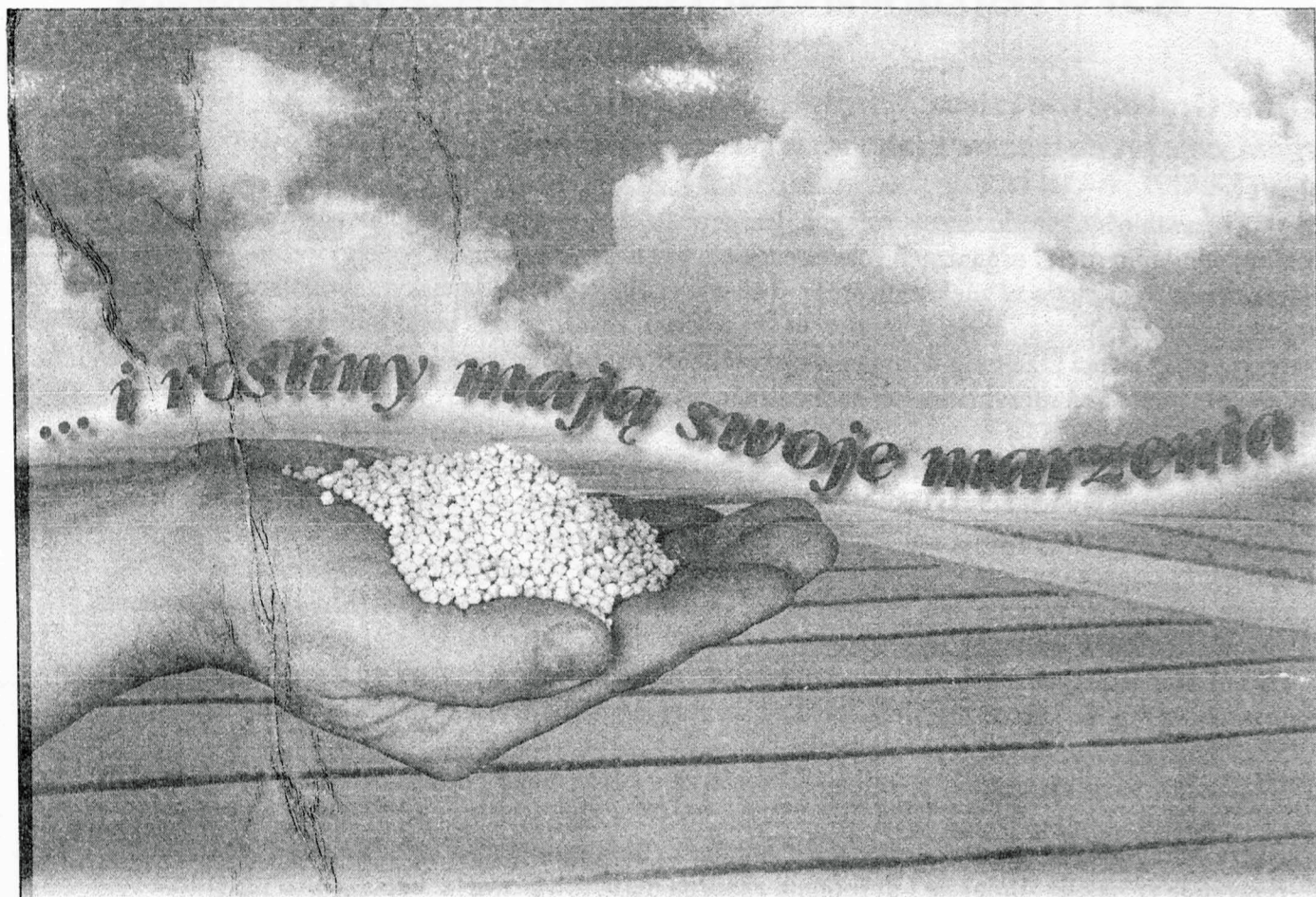
W Rossoszu

W grudniu 1998r zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Białej Podlaskiej – Zrzeszenie Producentów Warzyw, Owoców i Ziół „**Warzywko**” w Rossoszu. Rolnicy przymierzając się do tej formy grupowego działania zakładali iż:

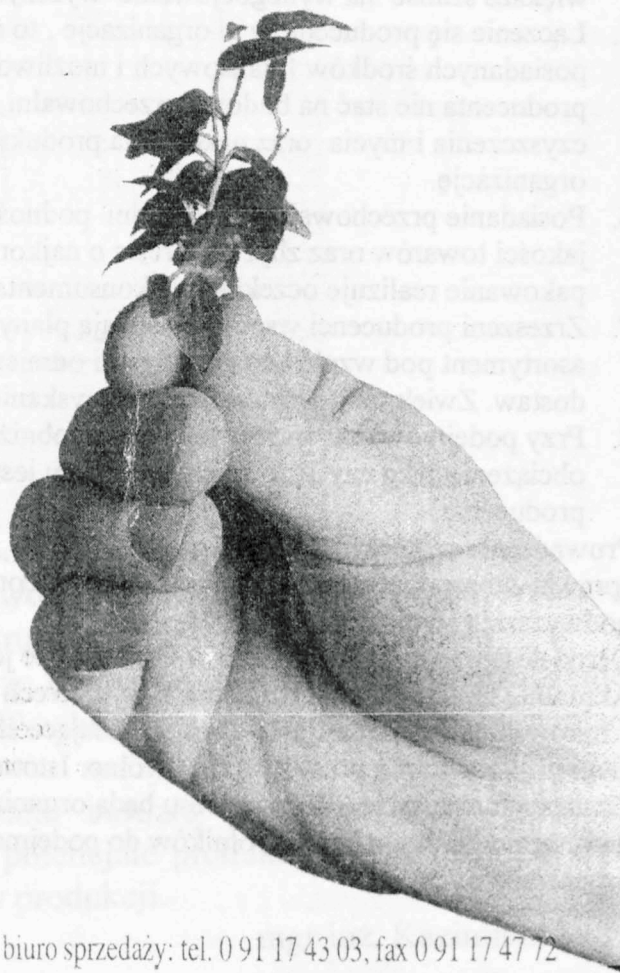
- **grupa producentów łatwiej uzyska kontraktację niż pojedynczy rolnik, gdyż zakłady prowadzące skupy chętniej zawierają umowy na większe dostawy**
- **istnieje większa możliwość negocjacji cenowej**
- **nastąpi obniżenie kosztów produkcji poprzez hurtowy, wspólny zakup środków produkcji**

W perspektywie grupa ma szansę uzyskać dotacje. Grupa założycielska liczyła 20 członków. Dnia 11.01.1999r. odbyło się I Walne Zebranie Zrzeszenia, na którym przyjęto 9 nowych członków. Wybrano Zarząd i Komisję Rewizyjną. Prezesem Zrzeszenia w tajnym głosowaniu została wybrana p. **Stanisława Beń**, z-cą p. **Stanisław Szubarczyk**, a skarbnikiem **Jan Głowacki**. Zrzeszenie oczekuje propozycji od firm zainteresowanych skupem warzyw i owoców, potrafi przygotować towar o dobrej jakości, gdyż posiada duże doświadczenie w produkcji warzyw.

Tel. kontaktowy Zrzeszenia **378-41-05**. Specjalista doradztwa rolniczego **Teresa Razukiewicz**.

„Podobnie jak ludzie,
rośliny także mają
swoje marzenia.
Ści się im
przyjazne SŁOŃCE.
WODA, która ugasi
ici pragnienie.
Aprzede wszystkim
plickie NAWOZY,
leż których nawet
njlpsza ziemia
nie da dobrego
plonu.
Nie wystarczą im
moje opiekuńcze dłonie”.

ZAKŁADY
CHEMICZNE
POLICE S. A.

Zakłady Chemiczne "Police" S.A., ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police, biuro sprzedaży: tel. 0 91 17 43 03, fax 0 91 17 47 12

ODR w Grabanowie zaleca:

Organizacje producenckie - jako instrument wspierania dochodów producentów rolnych

Zrzeszanie się producentów rolnych jest powszechnym zjawiskiem. Doświadczenia krajów o silnie rozwiniętym ruchu organizacji producenckich wykazały, że poprzez podejmowanie wspólnych działań producenci mogą w większym stopniu stawić czoła coraz trudniejszym warunkom gospodarowania, sprostać coraz wyższym wymaganiom konsumenta i coraz silniejszej konkurencji. W efekcie producenci zrzeszeni w organizacje w znacznym stopniu sami wpływają na kształtowanie swoich dochodów i na utrzymanie ich na możliwie wysokim poziomie. Wynika to z następujących przyczyn:

1. Koncentracja podaży w rękach coraz większych dystrybutorów. Pojedynczy producent nie jest w stanie sprostać wymaganiom tak dużych odbiorców. Nie może on zapewnić odpowiedniej ilości różnorodności asortymentu, ani ciągłości i terminowości dostaw. Prowadzenie wspólnej sprzedaży oznacza przede wszystkim koncentrację podaży w jednym ręku. **Organizacja producencka** jest w stanie zgromadzić duże, jednolite partie towaru odpowiednio do zaopatrzenia dużego odbiorcy.
2. Gromadzenie dużych partii towaru wymaga jego ujednoczenia m.in. pod względem jakości i przygotowania do sprzedaży. Jednorodna i wyższa jakość daje przewagę nad konkurentami i uzyskanie wyższej ceny.
3. Działając wspólnie producenci unikają wewnętrznej konkurencji, która zazwyczaj prowadzi do obniżenia cen.
4. Łączenie się producentów w organizacje zmniejsza ilość podmiotów występujących na rynku, powoduje że są one silniejsze i dysponują znaczną masą towarową a kupującemu ogranicza możliwość wyboru towaru. **Organizacja producentów** posiadająca dobre rozpoznanie rynku ma większe szanse na wynegocjowanie wyższych cen niż pojedynczy producent.
5. Łączenie się producentów w organizacje, to nie tylko połączenie sił, ale także zwiększenie posiadanych środków finansowych i możliwości planowania inwestycji. Pojedynczego producenta nie stać na budowę przechowalni, chłodni, na zakup sprzętu do sortowania, czyszczenia i mycia oraz pakowania produktów. Na to pozwolą środki zgromadzone przez organizację.
6. Posiadanie przechowalni czy chłodni podnosi wartość towaru, umożliwia utrzymanie wysokiej jakości towarów oraz zbyt w okresie o najkorzystniejszych cenach. Sortowanie, czyszczenie i pakowanie realizuje oczekiwania konsumenta. To wszystko w efekcie podnosi ceny zbytu.
7. Zrzeszeni producenci wspólnie ustalają plany produkcyjne, które powinny dostosowywać asortyment pod względem gatunków i odmian oraz wielkości produkcji, terminów zbiorów i dostaw. Zwiększa to szansę zbytu i uzyskanie odpowiedniej ceny.
8. Przy podejmowaniu wspólnych działań obniżają się jednostkowe koszty dystrybucji, inaczej – obciążenie 1 kg czy 1 szt kosztami obrotu jest mniejsze niż w przypadku indywidualnego producenta.

Prowadzenie wspólnych działań gospodarczych prowadzi do zwiększenia konkurencyjności i sprawia, że producentom łatwiej jest sprostać coraz wyższym wymaganiom rynku a tym samym podwyższają swoje dochody.

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie jest inicjatorem tworzenia się *grup producenckich*. Aktualnie na terenie jego działania tj na czterech powiatach: białskopodlaskim, parczewskim, radzyńskim i łukowskim funkcjonuje 28 grup posiadające status prawny i 17 nieformalnych. Proces tworzenia się *grup producenckich* przebiega zbyt wolno. Istotną przyczyną tej sytuacji jest brak liderów wiejskich. Znaczącym wsparciem tego procesu będą organizowane przez nas kursy dla liderów, kształtujące motywację i przygotowanie rolników do podejmowania właściwych decyzji produkcyjnych i organizacyjnych.

ODR Grabanów
Barbara Mazurek

RACHUNKOWOŚĆ ROLNICZA W GOSPODARSTWACH MŁODYCH ROLNIKÓW

Rok 1999 jest czwartym z rzędu rokiem, w którym w gospodarstwach młodych rolników jest wdrażany zunifikowany system rachunkowości gospodarstw rolniczych. Chociaż przyjmowany jest on przez większość rolników z niechęcią to książki rachunkowe są jednak wypełniane w miarę poprawnie.

Mam nadzieję, że ten artykuł jak i następne tego cyklu, w poważnym stopniu przybliżą Państwu celowość i korzyści płynące z prowadzenia rachunkowości rolniczej gospodarstw rolnych.

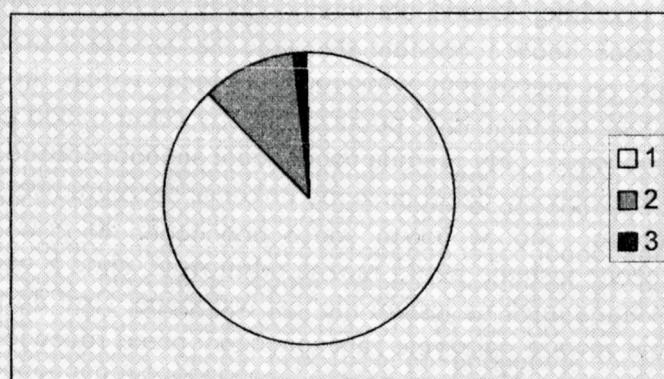
Zaczęliśmy w 1996 roku współpracę z 198 rolnikami, którzy w 1995 roku zaciągnęli kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolniczych z linii „Młody Rolnik” z dopłatą **ARiMR** do oprocentowania.

Linia ta stała się tak popularna, że w następnym roku, tj. 1997 nasza współpraca zwiększyła się do 1412 rolników, czyli nastąpił wzrost aż o 613%.

W roku 1998 również nastąpił wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, ale nie był już tak dynamiczny i wyniósł 75 %.

W ubiegłym roku, z powodu ograniczonej możliwości dopłat przez **ARiMR** do oprocentowania w roku 1998, przyrost ten był bardzo niski i uwzględniając tych rolników, którzy już spłacili wcześniej pobrany kredyt wyniósł analogicznie tylko 9%.

Żeby przybliżyć Państwu to zjawisko w sposób obrazowy, proszę spojrzeć na poniższy wykres:

1	- 613%	- 1997r
2	- 75%	- 1998r
3	- 9%	- 1999r

Trudno przewidzieć jaki będzie rok 1999 pod względem skali trudności przy staraniach młodego rolnika o kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa z linii „MR” z dopłatą Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że kredyt na utworzenie bądź urządzenie gospodarstw rolników, którzy nie przekroczyli 40 roku życia jest kredytem nadal bardzo popularnym. Dzięki temu wiele gospodarstw w naszym regionie stanęło na tzw. „przysłowiowe nogi” stając się gospodarstwami bardziej prężnymi pod względem technicznym jak i ekonomicznym, o większym potencjale produkcyjnym co nie jest bez wpływu na zmniejszanie jednostkowych kosztów produkcji.

mgr inż. Kazimierz Kuć

PORADY PSZCZELARSKIE

Prawidłowo zazimowała pasieka nie powinna sprawiać pszczelarzowi w okresie zimy większych niespodzianek. W naszych warunkach klimatycznych luty jest zazwyczaj jeszcze mroźny. Nadal są więc aktualne wszystkie uwagi dotyczące zapewnienia spokoju w pasiece. Przy cieplejszej pogodzie matki mogą już w lutym rozpocząć czerwienie. Wzrasta wtedy w rodzinie zużycie pokarmu, a wraz z nim ilość wydzielanej pary wodnej. Szacuje się, że pszczoły zużywając 1 kg pokarmu wydzielają prawie 1 l wody. W lutym można też liczyć się już z masowym oblotem pszczół. W zasadzie następuje on, gdy temperatura w cieniu osiągnie $+12^{\circ}\text{C}$. O pierwszym oblocie pszczół należy pomyśleć wcześniej, aby w tym dniu dennice uli były oczyszczone z martwych pszczół, a wyloty szeroko otwarte. W dni słoneczne jednak masowy oblot może odbyć się w znacznie niższej temperaturze. Obserwując zachowanie się pszczół podczas pierwszego oblotu możemy dużo dowiedzieć się o rodzinie, bez potrzeby wglądu do gniazda. Ułatwi to ocenę ich przezimowania i podjęcie decyzji co do kolejności prac podczas głównego przeglądu pasiecznego. Pszczoły, które przetrwały zimę pomyślnie, wylatują na oblot gromadnie i oczyszczając się w powietrzu, zataczają duże kręgi nad pasieką. Po 30 - 40 minutach wracają do ula i na wylotku panuje spokój. Oblot mało intensywny, długotrwały może być oznaką niepokojącego stanu rodziny. Brak oblotu może być sygnałem śmierci rodziny, ale zdarza się też, że silna rodzina nie czuje jeszcze potrzeby oblatywania. Nie należy wówczas zmuszać pszczół do oblotu. Jeśli przed wylotem ula pełzają pszczoły o rozdętych odwłokach, wyraźnie zmęczone siadają na jego ścianach i daszku, albo brudzą kałem deskę wylotową, należy podejrzewać nosemozę, lub zaperzenie z nadmiaru wilgoci w ulu. Rodzina z takiego pnia przedłuża oblot, a biorące w nim udział pszczoły są nieliczne, ociężałe, wylatują niedaleko i z trudem się oczyszczają. Objawy choroby roztoczowej, różnią się tym, że oblot jest nie tylko słaby, ale też liczne pszczoły mają nienaturalnie rozstawione skrzydła, pełzają przed wylotem i nie mogą wznieść się w powietrze. Lot pszczół z rodzin bezmatecznych jest nierówny, ospały, przebiega etapami i ciągnie się bardzo długo. Część pszczół chodzi po desce wylotowej i przedniej ścianie ula wtedy, kiedy w innych pniach jest już zupełny spokój, pszczoły mrowią się. Brak lotów i bezsilne staczanie się pszczół z deski wylotowej oznacza głód w rodzinie. Bezpośrednio po pierwszym wiosennym oblocie wgląd do rodzin pszczelich nie zawsze jest możliwy. Jeżeli jednak dokonaliśmy pobieżnej oceny stanu rodzin po zimowli, to głównie ograniczamy się do oceny stanu zapas. Gdy pogoda ustabilizuje się temperatura powietrza dochodzi w cieniu do $15 - 16^{\circ}\text{C}$, w cichy bezwietrzny dzień możemy dokonać szczegółowej rewizji rodzin zwanej głównym przeglądem wiosennym. Już w lutym warto przystąpić do prac przygotowawczych w pracowni. Oczyszczone i odkażone jesienią ramki można odrutować, choć z wtapieniem węzy lepiej się jeszcze wstrzymać. Drutowanie ramek na jesieni nie jest wskazane. Drut do węzy znajdujący się w sprzedaży jest dość cienki i nie zawsze należy go zabezpieczyć przed rdzewieniem. Drut dobrze jest pozostawić na ramkach nie naciągnięty. Naciągać go powinno się raczej tuż przed wtopieniem węzy.

*opracowali specjaliści ODR d/s pszczelarstwa:
Lewandowska Małgorzata, Marian Kalabun, Krzysztof Osielski.*

Ogłoszenia

Tel. 341-42-87

Sprzedam Star 28, stan dobry

Tel. 341-42-26

Sprzedam ciągnik C-355, stan dobry

Tel. 352 -55-68 Bedlno k/Radzynia P.

Sprzedam sadzarkę do ziemniaków

Stan bardzo dobry

Opsyplik do ziemniaków (5) stan b. Dobry

Opryskiwacz PILMET 12 m belka polowa

Podnoszona hydraulicznie

Gospodarstwo Nasienne Marian Szbaciuk

zam. Szóstka 75, tel. 372-11-08

Oferujemy kwalifikowane nasiona zbóż jarych:

1. **Jęczmień jary Boss – I ods.**

2. **Pszenica jara Torka – I ods. - wysokoglutynowa**

Ziemniaki sadzeniaki – kwalifikaty:

1. **Maryna – kl. A**

2. **Aster - kl. A**

**Jalówki hodowlane- 2 szt. (księga główna),
wysokocielne , rasy ncb**

NOWY SYSTEM UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH cz. II

Zadania kas chorych

Kasa chorych będzie gromadzić składki na ubezpieczenie zdrowotne i nimi zarządzać, czyli płacić za świadczenia medyczne udzielane ubezpieczonym. Będzie zawierać umowy z samodzielnymi publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej (przychodniami, szpitalami, poradniami, ośrodkami wiejskimi, pracowniami diagnostycznymi itd.), a także z prowadzącymi prywatną praktykę lekarzami, pielęgniarkami, położnymi i innymi osobami, które mają kwalifikacje do udzielania świadczeń zdrowotnych, na przykład psychologami i fizjoterapeutami.

Do końca 1998 roku każda kasa chorych wynegocjuje ceny i ilość świadczeń medycznych, które będą oferować kasie samodzielne zakłady ochrony zdrowia. Następnie kasa podpisze z nimi roczne kontrakty. Już od 1999 roku kasy chorych zaczną podpisywać umowy na rok 2000. Odbędzie się konkurs ofert i kasy podpiszą kontrakty z tymi, którzy zaoferują najkorzystniejsze warunki leczenia. Zasady konkursu będą jednakowe dla wszystkich placówek ubiegających się o kontrakt.

W całej Polsce wysokość składki będzie taka sama – 7,5% naszego przychodu. Kasa chorych będzie miała obowiązek ubezpieczenia każdej osoby z deklarowanym dochodem, bez względu na to, jaki ma zawód, ile ma lat i czy jest chora czy zdrowa.

W Polsce żyje także grupa osób, których nie dotyczy obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego. Są to na przykład ludzie bez deklarowanego dochodu – żyjący ze zgromadzonego kapitału, ze spadku, utrzymujący się z gry na giełdzie. Mogą się oni ubezpieczyć dobrowolnie, składając pisemny wniosek w wybranej kasie chorych i co miesiąc opłacając składki. Podstawą jej wyliczenia będzie przeciętna płaca w kraju. Kasa chorych będzie miała obowiązek udzielić informacji każdemu ubezpieczonemu, który zwróci się do niej z konkretnym pytaniem lub problemem. W kasie będziemy mogli sprawdzić, czy pracodawca opłaca za nas składkę prosić o wydanie nowego dokumentu ubezpieczeniowego, jeżeli zgubiliśmy poprzedni, lub złożyć zażalenie na jakość świadczeń medycznych, jeżeli nie będziemy z nich zadowoleni.

Jak zostać członkiem kasy chorych

Od 1 stycznia 1999 roku każdy z nas stał się automatycznie członkiem regionalnej kasy chorych w miejscu swojego stałego zamieszkania. A zatem na początku roku nie będziemy musieli nigdzie iść, aby się zapisać do kasy. Jeśli natomiast będziemy chcieli należeć do innej kasy, mamy prawo wyboru i zmiany, na kasę w województwie, w którym pracujemy, choć zameldowani jesteśmy w zupełnie innym.

Pamiętać należy jedynie, że każdy z nas może być członkiem tylko jednej kasy.

Członkami kas chorych będą wszystkie osoby objęte obowiązkiem powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, za które jest odprowadzana składka. Są to na przykład pracownicy, rolnicy, osoby prowadzące działalność gospodarczą, osoby pracujące na podstawie umowy agencyjnej lub umowy-zlecenia, adwokaci, twórcy i ich rodziny, osoby duchowne, a także wszyscy, którzy otrzymują świadczenia z tytułu emerytury, renty lub pomocy społecznej, osoby bezrobotne.

W początkowym okresie dowodem na to, że mamy prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, będą nadal książeczki RUM, legitymacje ubezpieczeniowe lub inne dokumenty, na podstawie których mieliśmy dotychczas prawo do leczenia. Z tymi dokumentami udamy się w razie choroby do lekarza.

W przyszłości zostaną one zastąpione kartami elektronicznymi. Znajdą się na nich nasze dane osobowe, imię i nazwisko, numer PESEL, data urodzenia, miejsce zamieszkania; informacja o tym, czy regularnie opłacamy składki i, na naszą prośbę, dane o stanie zdrowia i grupie krwi, odpowiednio zakodowane i możliwe do odczytania tylko przez lekarza. Kiedy przestaniemy być członkami kasy chorych, stracimy także prawo do świadczeń medycznych przez nią opłacanych. Może się tak stać, jeśli nasza składka nie będzie odprowadzana do kasy w obowiązującym terminie.

Opr. A. Radzikowska

Po nowej reformie administracyjnej gmina Jabłoń weszła w skład powiatu parczewskiego. Jest to gmina typowo rolnicza, ponieważ na terenie nie ma większych zakładów produkcyjnych. W Jabłoni znajduje się Zespół Szkół Rolniczych, gdzie kształcą się młodzież, która będzie w przyszłości pracować w rolnictwie. Gmina liczy 12 sołectw. Produkcyjnych gospodarstw jest około 700. Dużo ziemi użytkowanej przez tutejszych rolników leży poza terytorium gminy. W ostatnich latach znacznie powiększyła się średnia gospodarstwa poprzez odsprzedaż w obrocie między rolnikami i ze zlikwidowanej Spółdzielni Produkcyjnej. Część zachodnia gminy posiada lepsze gleby, przeważa klasa III i IV, a we wschodniej klasa IV i V. W strukturze zasiewów przeważają zboża – 78 %, ziemniaki – 10 % pozostałe uprawy to buraki cukrowe – 50 ha, strączkowe – 60 ha, zioła lecznicze (rumianek, melisa, kozłek lekarski, dziurawiec) – 170 ha, warzywa (ogórek, pomidor, marchew, pietruszka, koper, burak czerwony, dynia, brokuł, kapusta, bób, fasola). Ze zbóż jedynie pszenica glutenowa jest sprzedawana i część żyta. Pozostałe zboża w większości są przeznaczane na pasze dla trzody chlewnej i bydła. W ostatnich latach owce w większości gospodarstw zostały zlikwidowane, a

rozwinęła się bardzo hodowla trzody chlewnej. Z roku na rok polepsza się mięsność produkowanych tuczników poprzez lepszy dobór materiału hodowlanego do krzyżówek i stosowanie lepszych wariantów żywieniowych. Gospodarstwa produkujące duże ilości tuczników prowadzą produkcję na automatach paszowych. Najwięcej tuczników produkują takie wsie: Dawidy, Geś, Wantopol. Hodowla bydła w ostatnich latach przyjęła tendencję wzrostową, szczególnie bydła mlecznego. Coraz więcej tworzy się gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka, gdzie odbierane jest ono bezpośrednio z gospodarstw. Trzeba stwierdzić, że jakość produkowanego mleka polepsza się i niewiele odbiega od norm ustalonych przez Unię Europejską. Najbardziej hodowla bydła rozwinęła się we wsiach: Kudry, Paszenki, Puchowa Góra, Kolano. Podsumowując można stwierdzić, że w tych miejscowościach, w których jest przewaga użytków zielonych i gleby są słabsze rozwinęła się hodowla bydła, a w tych, w których gleby są słabsze, rozwinęła się hodowla bydła, a w produkcji roślinnej pszenicy i roślin przemysłowych. Obecnie młodzi rolnicy coraz częściej borykają się z dużymi trudnościami, bowiem dochód czysty rolnika jest niski w związku z niskimi cenami na produkty rolne.

Mgr inż. Stanisław Kozak

CO NALEŻY WIEDZIEĆ O GNOJÓWCE I GNOJOWICY

Gnojówka jest nawozem potasowo-azotowym. Nie zawiera natomiast fosforu. W 1000 l starannie przechowywanej gnojówki znajduje się przeciętnie 3-4 kg azotu i 6-8 kg potasu. Azot w gnojówce występuje w całości w formie amonowej (łatwo uchodzącej do atmosfery), w gnojowicy 50-70 %. Aby ograniczyć straty, gnojówkę należy rozlewać na pole w dni bezwietrzne, a jeszcze lepiej w bezwietrzne i dżdżyste i natychmiast wymieszać z glebą, najlepiej na krótko przed siewem lub sadzeniem roślin uprawnych. W zimie natomiast z powodu

niskiej temperatury nie zachodzą w ogóle lub są bardzo małe. Nie należy stosować gnojówki i gnojowicy na polach o zróżnicowanej rzeźbie terenu, gdzie zachodzi obawa zmywania powierzchni, a także na polach podmokłych i zalewanych wiosną wodą. Skład chemiczny gnojowicy zależy od rodzaju zwierząt i udziału w niej wody. Gnojowica od bydła zawiera przeciętnie w 1 m sześć. 3.6 kg azotu, 1.9 kg fosforu, 4 kg potasu, 2.6 kg wapnia, 0.8 kg magnezu oraz mikroelementy. Gnojowica od trzody chlewnej zawiera: 5.6 kg azotu, 4.4 kg

fosforu, 2.8 kg potasu, 3.8 kg wapnia, 0.8 kg magnezu oraz mikroelementy. Gnojowicę można stosować pod wszystkie rośliny uprawy polowej wymagające nawożenia azotem. Pod rośliny jarego siewu lub sadzenia najlepiej stosować gnojowicę na wiosnę pod uprawki przedsiewne, a na łąki kośne i trawy w uprawie polowej – przed lub na początku wegetacji. Jeżeli natomiast z braku odpowiedniej pojemności zbiorników nie możemy gnojowicy zmagazynować w całości do wiosny, można ją

stosować w zimie, w dawkach na zboża ozime do 15 m sześć., na trwałe użytki zielone 30 m sześć. (1 m sześć.=1000 l). Trzeba jednak zaznaczyć, że lepsze wykorzystanie zawartych w niej składników pokarmowych osiąga się rozlewając na początku lub po ruszeniu wegetacji. Pod uprawki przedsiewne, pod zboża czy kukurydzę można zastosować do 50 m sześć. gnojowicy. Ilość dostarczonych składników odżywczych należy uwzględnić ustalając dawki nawożenia mineralnego.

ZDR Wisznice
Józef Sokulski

Zabiegi na użytkach zielonych.

W okresie zimowym rolnik ma znacznie więcej czasu. Może przemyśleć wiele spraw istotnych w jego gospodarstwie i praktycznie je rozwiązać

Do rozważenia polecam wykonanie zabiegów na trwałych użytkach zielonych w okresie jesienno-zimowym. Mam na myśli wapnowanie użytków zielonych oraz nawożenie organiczno-mineralne.

Chciałabym przypomnieć o zaletach wapnowania na użytkach zielonych, a mianowicie:

- dzięki wapnowaniu kształtuje się korzystny skład botaniczny w runi łąkowej, zmniejsza się udział roślin niepożądanych np. szczawiu, a stwarza się optymalne warunki do wegetacji traw szlachetnych i roślin motylkowych
- wapnowanie wpływa również na korzystny rozwój mikroorganizmów glebowych, a tym samym następuje poprawa struktury
- niska zawartość wapnia i magnezu w sianie czy też zielonce z traw wpływa na wzrost

zachorowań bydła na takie choroby jak np. łamkost, porażenie poporodowe, tężyczka i wiele innych.

- zastosowanie wapna w znaczący sposób powoduje zwiększenie plonu.
- najlepszym terminem do wysiewu wapna jest okres jesienno-zimowy. Ustalając dawkę CaO/ha należy wziąć pod uwagę rodzaj gleby, jej zasobność.

W tym też okresie rolnicy, którzy posiadają nadmiar nawozów organicznych, powinni je także zastosować w tym okresie. Pozwoli to im zaoszczędzić na wydatkach związanych z zakupem nawozów mineralnych. Obornik na użytki zielone winno się stosować co 3-5 lat w dawce 150-200 q/ha. Dawka ta powoduje zwiększenie 500 rozcieńczone wodą 3-5 krotnie.

Daje to zwiększenie plonu od 500-1500 j.o./ha plonu 1200-1500 jednostek owsianych z 1 ha. Gnojówkę w ilości 150-200, gnojowicę w ilości 300.

Zawartość składników pokarmowych w 1 q obornika i m sześciennym gnojówki i gnojowicy

	N	P2O5	K2O	CA
Obornik przegniły	0,7	0,35	0,80	0,70
Gnojowica	4	2	3	
Gnojówka świeża	0,3-0,6	0,1	0,1-1	

Brakujące w dawce składniki fosforowo-potasowe należy uzupełnić w oparciu o analizy glebowe biorąc pod uwagę zasobność gleby.

Teresa Razukiewicz
ZDR Wisznice

REDLERY DO ZBOŻA 50 ton/h

Przenośniki łańcuchowe do zboża. Istnieje możliwość skompletowania dowolnej długości, wraz z napędem.
STAN TECHNICZNY - IDEALNY. NIE UŻYWANE.

ŁAŃCUCH ODKÓWKOWY

Typ - t-160, wydajność 50 ton/h. Dowolna długość.
NIE UŻYWANE

NISKIE CENY

MOŻLIWOŚĆ ROZLICZENIA
ZBOŻEM

Informacje : TEL. 0-32/435-92-66 TEL/FAX 0-32/435-94-88

Ceny targowiskowe w kraju od 25 do 30.01.1999 r.

Lp	Województwo	Targowisko	pszenica zł/dt	żyto zł/dt	jęczmień zł/dt	ziemniaki zł/ha	prosięta zł/ha	jaja zł/ha	jabłka zł/ha	cebula zł/ha
		Min	36	26	32	15	80	0,23	1,00	0,50
		Max	55	45	55	35	160	0,50	1,60	1,30
		średnie	46	35	40	265	120	0,35	1,30	0,90
1	Dolnośląskie	Głogów	39	30	33	28	85	0,23	1,60	0,85
2	Kujawsko-Pomorskie	Gostynin	38	28	37	15	110	0,30	1,00	0,50
3	Łódzkie	Opoczno	50	28	40	20	90	0,35	1,00	0,80
4	Lubelskie	Krasnystaw	40	-	35	-	90	0,27	1,40	0,80
5	Lubelskie	Ryki	42	38	-	28	110	0,30	1,20	0,80
6	Lubuskie	Żary	40	35	37	20	150	0,27	1,50	1,20
7	Małopolskie	Nowy Targ	55	45	55	30	150	0,50	1,20	1,00
8	Mazowieckie	Ostrołęka	45	28	42	15	100	0,28	1,20	0,80
9	Mazowieckie	Sierpc	39	26	37	20	100	0,26	1,10	0,60
10	Opolskie	Kluczbork	-	-	-	50	120	0,25	1,40	1,00
11	Podkarpackie	Leżajsk	50	29	45	23	85	0,30	1,50	0,80
12	Podlaskie	Siemiatycze	35	28	-	-	120	0,23	1,20	0,80
13	Podlaskie	Sokółka	37	27	37	-	100	0,25	1,20	-
14	Podlaskie	Suwałki	39	28	37	25	115	0,25	1,60	0,65
15	Pomorskie	Słupsk	-	-	-	40	140	0,28	1,50	1,30
16	Śląskie	Żywiec	48	40	48	35	160	0,28	1,50	1,00
17	Świętokrzyskie	Staszów	40	35	40	25	95	0,26	1,20	0,80
18	Warmińsko-Mazurskie	Susz	36	28	32	25	110	0,28	1,30	1,00
19	Warmińsko-Mazurskie	Szczytno	42	34	-	-	130	0,30	1,50	0,80
20	Wielkopolskie	Konin	50	38	45	35	80	0,23	1,10	0,65
21	Wielkopolskie	Wągrowiec	46	30	40	30	140	0,28	1,20	1,00
22	Zachodniopomorskie	Świdwin	-	-	-	50	130	0,34	1,20	1,00

**SPORZĄDZONE PRZEZ OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W GRABANOWIE**

(Ceny w zł za jednostkę)

LP.	Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice	Parczew	Piszczac	Radzyń Podlaski	Biała Podlaska	Łuków	Międzyrzec Podlaski
			01.02.99 poniedziałek	02.02.99 wtorek	03.02.99 środa	03.02.99 środa	04.02.99 czwartek	04.02.99 czwartek	04.02.99 czwartek
1	pszenica	q	-	-	45	40-42	-	-	40
2	pszenżyto	q	-	-	-	38	40	42	-
3	żyto	q	30	-	25-27	30	30	28	30
4	owies	q	29-30	-	24	30	28	28	30
5	jęczmień	q	-	-	-	38-39	40	38	42
6	mieszanka zbożowa	q	30 -32	-	-	-	35-38	-	-
7	ziemniaki	q	-	-	-	-	20-22	-	-
8	prosięta 10-15kg	para	100	-	70-80	90-110	-	110	100-110
9	prosięta pow. 15 kg	para	120	-	90-100	120-140	-	140	120-135
10	krowa z cielakiem	szt.	-	-	-	-	-	1300-1600	-
11	jaja	szt.	0.28-0.30	0.24-0.28	0.30	0.30	0.25-0.30	0.28-0.30	0.24-0.30
12	jablka	kg	0.70-1.20	1.00-1.40	0.80-1.50	0.70-1.70	0.60-1.80	0.60-1.50	0.80-1.80
13	gruszki	kg	2.00-2.50	-	-	2.00-3.00	3.00-4.00	-	1.50-3.00
14	orzechy laskowe	kg	-	-	-	-	9.00-10.00	-	-
15	orzechy włoskie	kg	-	-	-	-	4.00	4.00	-
16	cebula	kg	0.60-0.80	0.80	0.70-0.80	0.60	0.80-1.00	0.70	0.60-0.70
17	czosnek	gł.	0.50	-	-	0.50	-	-	-
18	czosnek	kg	-	-	-	-	8.00	-	-
19	kapusta	szt.	0.70-1.50	-	-	-	0.70-1.50	-	-
20	kapusta	kg	-	-	-	0.80	-	-	-
21	kapusta pekińska	kg	-	-	-	-	2.20	-	-
22	kapusta kiszona	kg	-	-	-	-	1.20	-	-
23	ogórki kiszone	kg	-	-	-	-	2.50	-	-
24	pieczarki	kg	-	-	-	-	3.20-3.60	3.20-4.00	3.50-4.00
25	marchew	kg	0.50-0.70	0.60	0.80	0.50	0.80-1.00	0.50	0.40-0.50
26	buraki czerwone	kg	-	0.60	-	0.50	0.80-0.90	0.50	0.50
27	pietruszka	kg	1.00-1.50	-	-	1.20-1.50	1.50-2.00	0.70-1.50	0.80-1.00
28	miód	kg	-	-	12.00	-	-	-	-
29	selery	kg	1.50-2.00	-	-	2.00	2.00	-	1.50
30	pory	kg	-	-	-	-	2.00	-	2.00
31	sałata	szt.	-	-	-	-	2.80	-	-
32	szczypior	pek	-	-	-	-	1.50	-	-
33	pomidor	kg	-	-	-	-	9.00	-	-
34	ogórek zielony	kg	-	-	-	-	9.00	-	-
35	ziemniaki	kg	-	-	-	-	0.50	-	-
36	pestka dyni	kg	5.20-5.50	-	-	-	-	-	-

Wisznice:	zboża	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta
Piszczac	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	prosięta
Radzyń Podl.:	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	prosięta
Łuków:	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	prosięta
Biała Podl.:	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	prosięta
Międzyrzec Podl.:	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	prosięta
			prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta	prosięta

I N F O R M A C J A

Przedsiębiorstwo Handlowe „Barbara „ Siemiatycze uprzejmie informuje, że rozpoczęło skup świeżej pieczarki do średnicy 6 cm

Biurowo Handlowe:

17-300 Siemiatycze ul. Wysoka 82, tel. (085) 655-21-84, 655-34-74, tel/fax 655-64-87, tlfax 853-198

Podatki w rolnictwie

W gospodarstwach rolnych opodatkowaniu podlegają: **grunty, lasy, budynki mieszkalne, samochody ciężarowe, przyczepy i naczepy o dużej ładowności oraz dochody z działów specjalnych produkcji rolnej.**

Podatkiem rolnym opodatkowane są grunty o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha. Podatek rolny wszystkie gospodarstwa płacą w jednolitym wymiarze w równowartości 2,5 q żyta z 1 ha przeliczeniowego. Cena żyta do podatku rolnego jest ustalana na podstawie średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów roku poprzedniego wg GUS.

W 1999 roku wynosi 33,14 zł/ q tj. 82,85 zł/ha (w 1998 roku wynosiła 37,65 zł tj. 94,13 zł/ha). Rada Gminy uchwałą ustala cenę żyta na terenie gminy, która nie może być wyższa od ceny ogłoszonej przez Prezesa GUS. Np. w Gminach Biała Podlaska i Łomazy wynosi 30 zł/q.

W opłatach podatku rolnego stosowane są liczne zwolnienia i ulgi podatkowe, m.in. z tytułu zakupu gruntów, budowy lub modernizacji budynków inwentarskich.

Opodatkowaniu **podatkiem leśnym** podlegają lasy z drzewostanem w wieku powyżej 40 lat. Podatek leśny od 1 ha przeliczeniowego wynosi równowartość 0,2 m³ drewna tartacznego iglastego. Średnią cenę sprzedaży drewna tartacznego iglastego za pierwsze trzy kwartały roku poprzedniego ogłasza Prezes GUS. Na 1999 rok wynosi ona 128,97 zł/m³ tj. 25,79 zł/ha.

Podatkiem od nieruchomości objęte są budynki mieszkalne, wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Budynki gospodarcze i budowle związane z prowadzeniem produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych a także zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej są zwolnione z podatku od nieruchomości.

Opodatkowaniu **podatkiem od środków transportu** podlegają samochody ciężarowe o ładowności powyżej 2 ton oraz przyczepy i naczepy o ładowności powyżej 5 ton. Podatek od środków transportu jest płatny w dwóch ratach do 15 lutego i 15 września każdego roku.

Gospodarstwa rolne prowadzące działy specjalne produkcji rolnej płacą **podatek dochodowy** na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym. Podstawę opodatkowania stanowi dochód wykazany w prowadzonej przez rolników księdze przychodów i rozchodów lub obliczony na podstawie norm szacunkowych, określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 1995r.

Wprowadzony w 1993 roku **podatek od towarów i usług** nie objął nieprzetworzonych produktów rolnych. Producenci rolni płacą VAT zawarty w cenie benzyny, oleju napędowego, energii elektrycznej i opału, usług remontowych, materiałów budowlanych i innych towarów nabywanych do produkcji rolnej opodatkowanych podatkiem VAT.

Alina Żurkowska - ODR Grabanów

Skala podatkowa w 1998 roku

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	25 252	19% podstawy obliczania minus kwota 336zł 60 gr
25 252	50 504	4 461 zł 28 gr + 30% nadwyżki ponad 25 252 zł
50 504		12 036 zł 88 gr + 40% nadwyżki ponad 50 504 zł

Skala podatkowa w 1999 roku

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	29 624	19% podstawy obliczania minus kwota 394zł 80 gr
29 624	59 248	5 233 zł 76 gr + 30% nadwyżki ponad 29 624 zł
59 248		14 120 zł 96 gr + 40% nadwyżki ponad 59 248 zł

BILANS MAJĄTKOWY W GOSPODARSTWIE ROLNICZYM

Bilans majątkowy przedstawia stan majątkowy gospodarstwa w określonym dniu. Jest zestawieniem posiadanego majątku - tak jakby jego fotografią finansową.

Schemat bilansu majątkowego i sposób wyceny majątku gospodarstwa przedstawię w oparciu o zasady Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych.

Bilans majątkowy jest zestawieniem dwustronnym. Lewą część stanowią **aktywa**, czyli rzeczowe środki produkcji, będące w dyspozycji osoby gospodarującej. Prawą częścią są **pasywa** zawierające informacje o kapitałach, czyli źródłach pochodzenia tych środków. / kapitał własny i wielkość zadłużenia/ Najważniejszą i bezwzględną zasadą bilansu majątkowego jest równość wartości aktywów i pasywów.

Zgodnie z zasadami Zunifikowanego Systemu Rachunkowości Gospodarstw Rolniczych aktywa podzielono w następujący sposób:

I. Majątek trwały

a) Rzeczowy

- grunty
- melioracje
- sady i plantacje wieloletnie
- lasy
- budynki i budowle
- środki transportu
- maszyny i urządzenia techniczne
- zwierzęta stada podstawowego
- inwestycje rozpoczęte
- zaliczki na poczet inwestycji

b) Finansowy

c) Wartości niematerialne i prawne

II. Majątek obrotowy

- zwierzęta stada obrotowego
- zapasy środków produkcji
- produkty gotowe własne
- produkcja roślinna w toku
- zaliczki na poczet dostaw
- należności i roszczenia
- środki pieniężne

Inwentaryzację przeprowadzamy w kilku etapach. Na początku najlepiej jest dokonać spisu wszystkich składników majątkowych, jakie rolnik posiada. W następnym etapie przystępujemy do wyceny wyszczególnionych składników majątkowych. Indywidualną wycenę każdego składnika przeprowadzamy na specjalnych arkuszach przygotowanych dla poszczególnych grup, na które podzielono majątek /aktywa/.

Ważne jest, aby przy wycenie majątku stosować tzw. zasadę ostrożnej wyceny. Ma ona szczególne znaczenie dla prawidłowej wyceny zapasów. Nakazuje, aby aktywa i dochody nie były zawyżane, a zobowiązania i koszty nie były zaniżane.

Grunty

Przy dokonywaniu ewidencji gruntów sprawdzamy ich zgodność z wypisem rejestru gruntów. Ustalamy powierzchnię gruntów ogółem użytkowanych, czyli gruntów własnych jak również gruntów dzierżawionych i oddzierżawianych. Przeprowadzamy wycenę gruntów własnych, grunty dzierżawione /jeżeli rolnik takie posiada/, są ujęte na arkuszu tylko ilościowo. Wycena gruntów własnych polega na określeniu wartości ziemi wg stawek szacunkowych, wyrażonych w decytonach żyta, wycenionego wg publikowanej przez Prezesa GUS na potrzeby ustalania wymiaru podatku gruntowego. Stawkę szacunkową gruntu wyrażoną w dt żyta ustala się uwzględniając rodzaj i klasę gruntu, określone w ewidencji gruntów, oraz okręg podatkowy wg przepisów o podatku rolnym w następujący sposób:

a) dla gruntu ornego

Okręg podatkowy wg przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe w dt żyta 1 ha gruntu ornego								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz
I	145	132	118	100	80	60	35	15	8
II	126	115	103	86	70	52	30	12	5
III	110	100	90	75	60	45	25	10	1
IV	94	85	76	64	50	38	20	6	1

b) dla użytku zielonego

Okręg podatkowy wg przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe w dt żyta 1 ha użytku zielonego						
	I	II	III	IV	V	VI	VIz
I	145	118	93	67	35	13	5
II	126	103	80	58	30	10	3
III	110	90	70	50	25	8	1
IV	94	76	60	43	20	5	1

c) dla gruntów leśnych, zadrzewionych lub zakrzewionych: stawkę szacunkową takich gruntów określa się przyjmując 50% stawki gruntu ornego przyjętej dla tych gruntów.

W przypadku braku klasyfikacji, stawkę szacunkową gruntu ustala się wg stawki gruntu ornego kl VI.

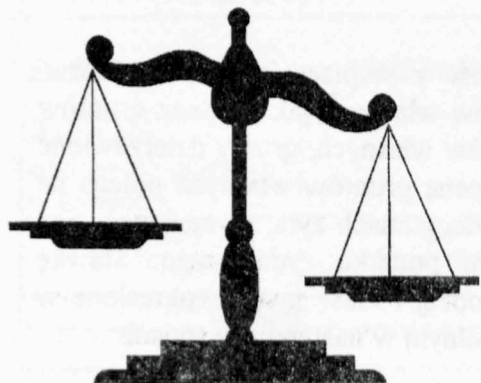
d) dla gruntów pod wodami nadającymi się do chowu lub hodowli ryb: stawkę szacunkową ustala się wg stawki pod tymi wodami, powiększonej o wartość urządzeń. W wypadku braku klasyfikacji, stawkę szacunkową ustala się wg stawki użytku zielonego klasy IV.

e) dla pozostałych gruntów: stawkę szacunkową gruntów pod ciekami wodnymi naturalnymi lub sztucznymi, zaliczonymi do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, oraz gruntu pod wodami nie nadającymi się do chowu lub hodowli ryb, a także nieużytków ustala się przyjmując 50% stawki użytku zielonego klasy VI.

Poniższa tabela obrazuje zasoby gruntów przykładowego gospodarstwa rolniczego i ich wycenę. Np. dla III okręgu podatkowego i klasy III b gruntu ornego /2,10 ha/ stawka szacunkowa wg przepisów o podatku rolnym wynosi 75 dt żyta. Przy przyjęciu ceny 32 zł za 1 dt żyta możemy obliczyć wartość gruntów w tej klasie: $(75 \times 32) \times 2,10 \text{ ha} = 5\,040 \text{ zł}$.

Wartość pozostałych klas gruntów obliczamy podobnie.

Opracowała Krystyna Laskowska
na podstawie: Analiza finansowa gospodarstwa rolniczego
pod redakcją S. Mańko i Instrukcja
prowadzenia ksiąg rachunkowych pod
kierownictwem L. Goraja.

Lp.	Wyszczególnienie	Klasa bonitacji	Kod	Stan początkowy					
				Grunty własne			z kol. 5 oddzielone [ha]	Dzierżawa [ha]	Razem ziemia użytkowa [ha]
				ha	Cena [zł/ha]	Wartość [zł]			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Grunty orne	I	11-11-01		3 520,00				
2		II	11-11-02		3 200,00				
3		IIIa	11-11-03		2 880,00				
4		IIIb	11-11-04	2,10	2 400,00	5 040,00			2,10
5		IVa	11-11-05	4,00	1 920,00	7 680,00			4,00
6		IVb	11-11-06	3,00	1 440,00	4 320,00			3,00
7		V	11-11-07		800,00			5,00	5,00
8		VI	11-11-08		320,00				
9		VIz	11-11-09		32,00				
10	Razem GO		11-11	9,10		17 040,00		5,00	14,10
11	Sad i plantacje wieloletnie	I	11-12-01		3 520,00				
12		II	11-12-02		3 200,00				
13		IIIa	11-12-03		2 880,00				
14		IIIb	11-12-04		2 400,00				
15		IVa	11-12-05		1 920,00				
16		IVb	11-12-06		1 440,00				
17		V	11-12-07		800,00				
18		VI	11-12-08		320,00				
19		VIz	11-12-09		32,00				
20	Razem sady		11-12						
21	Użytki zielone	I	11-13-01		3 520,00				
22		II	11-13-02		2 880,00				
23		III	11-13-03		2 240,00				
24		IV	11-13-04	2,00	1 600,00	3 200,00			2,00
25		V	11-13-05	1,47	800,00	1 176,00			1,47
26		VI	11-13-06		256,00				
27		VIz	11-13-07		32,00				
28	Razem UZ		11-13	3,47		4 376,00			3,47
29	Lasy		11-21-00	0,42	160,00	67,20			0,42
30	Grunty zadrzewione		11-22-10		160,00				
31	Grunty zakrzewione		11-22-20		160,00				
32	Grunty pod wodami		11-60		1 600,00				
33	Grunty pod zabudową		11-30	0,33	128,00	42,24			0,33
34	Pozostałe		11-50		128,00				
35	Nie użytki		11-90		128,00				
36	Razem inne grunty		11-20	0,75		109,44			0,75
37	OGÓLEM		11-00	13,32		21 525,44		5,00	18,32

Marian Potiopa Gospodarstwo Rolne Łukowce

Tel. 34-10-382, tel. Kom. 06022593986

Sprzedam:

Pszenica jara odm. Helia I odś.

Jęczmień jary odm. Dema I odś.

Ogłoszenia

PW PAR-AGRO s.c.

Parczew ul. Piwonia 50

Autoryzowany dealer firm: POZBAC

I LAND O LAKES

Oferujemy w cenach fabrycznych

- premiksy
- preparaty mlekozastępcze
- dodatki wit.-mineralne
- pasze, koncentraty dla bydła i trzody

Tel. 352-55-68, Bedlno k/Radzynia Podl.

Sprzedam:

- sadzarkę do ziemniaków stan b. dobry

- obsypnik do ziemniaków (5) stan b. dobry chlewnej

- opryskiwacz „ PILMET „, 12 m – belka połowa podnoszona hydraulicznie – stan b. dobry

Nowe warzywa do naszego ogródka

W naszych gospodarstwach domowych gospodynie stale są zainteresowane poszerzeniem wiedzy kulinarnej. W związku z tym chciałabym zaproponować do ogródków warzywnych warzywa mniej znane i rzadziej uprawiane. Jeśli w gospodarstwie mamy tunel foliowy możemy uprawiać arbuza. Jest to roślina ciepłolubna, temperatura poniżej 24 °C może hamować wzrost roślin i powodować brak zawiązywania się owoców. Arbuzy najkorzystniej uprawiać jest z rozsady. Wówczas nasiona wysiewamy do doniczek około 40 dni przed sadzeniem na miejsce stałe. Termin wysadzania na miejsce stałe przypada na III dekadę maja do tuneli foliowych. Rośliny są wrażliwe na przesadzanie, dlatego też wysadzamy rozsadę wraz z bryłą korzeniową po wyjęciu delikatnie z doniczki. W czasie zawiązywania się owoców i w czasie ich wzrostu rośliny są szczególnie wrażliwe na niedobór wody – podlewać należy obficie wodą z becзки, do której ta woda wcześniej już została nalana. Okres wegetacji – od czasu wysadzenia wynosi około 75 – 80 dni. Oznaką dojrzewania owoców jest zasychająca szypułka wraz z wąsem znajdującym się przy niej. Owoce mogą być przechowywane w pomieszczeniach chłodnych nawet do stycznia. Mięsz arbuza zawiera w swoim składzie sacharozę, błonnik, pektyny, kwas foliowy, sole potasu, wapnia, magnezu, fosforu i prowitaminę witaminy A. Szczególnie polecany jest w żywieniu dietetycznym przy chorobach układu krążenia, wątroby i nerek oraz niedokrwistości. Z arbuza można przygotowywać dżemy, powidła, dodawać do sałatek, surówek.

Inną rośliną ciepłolubną, zalecaną do uprawy pod osłonami jest bakłażan, zwany też oberżyną lub gruszką miłosną. Uprawia się go podobnie jak arbuzy z rozsady, wysiewając nasiona do skrzynek pod koniec marca. Rozsadę wysadza się na miejsce stałe w końcu maja lub na początku czerwca. Owoce bakłażana osiągają wagę 300 – 500 g, mają one kształt jajowaty, owalny lub gruszkowaty o barwie fioletowej lub ciemnofioletowej. Zbiera się je gdy skórka jest błyszcząca, owoce starsze są niesmaczne i mają matową skórę. Najlepiej jest wykorzystywać owoce do spożycia bezpośrednio po zbiorze, chociaż można w lodówce przechowywać przez kilka dni. Bakłażan posiada duże walory smakowe a także obniża poziom cholesterolu we krwi. Owoce bakłażana można panierować, dusić z dodatkiem cebuli. Z ugotowanych można przygotowywać pasty.

Znanym przez nasze gospodynie warzywem jest też brokuł włoski. Warto jest go uprawiać ze względu na wysoką wartość odżywczą i smakową. Naukowcy wykryli w brokułach substancję – sulforophan, której przypisuje się właściwości antyrakowe. Najwyższy plon uzyskuje się w uprawie jesiennej brokuła, wysiewając nasiona pod koniec maja. Uprawa brokuła podobna jest do uprawy kalafiora. Różę nadają się do mrożenia.

Niżej podaję kilka przepisów na potrawy z brokuła i bakłażana.

Surówka z brokułów:

30 dkg brokułów, jabłko, 3 łyżki koperku, ząbek czosnku, 4 – 5 łyżek majonezu, sok z cytryny, cukier, pieprz, sól.
Brokuły umyć, osuszyć i podzielić na różyczki, todygi drobno pokroić. Z majonezu, rozartego czosnku, drobno pokrojonego jabłka i koperku przygotować sos. Sos doprawić solą, cukrem, pieprzem i sokiem z cytryny. Brokuły wyłożyć do salaterki i zalać sosem. Udekorować natką pietruszki.

Salatka z bakłażana:

2 bakłażany, pomidor, 2 ząbki czosnku, 2 łyżki oliwy, pół łyżki octu winnego, 3 łyżki natki pietruszki, łyżka oregano, sól.

Umyte bakłażany piec 1 godzinę w gorącym piekarniku. Miękkie obrać ze skórki, pokroić na drobne kawałki. Rozetrzeć dokładnie czosnek z solą, wlać ocet, oliwę i wymieszać. Przełożyć bakłażany do salaterki, posypać oregano i natką pietruszki, polać sosem. Podawać jako przystawkę udekorowaną cząstkami pomidorów.

Bakłażan zapiekany:

4 małe bakłażany, 2 łyżki masła, 2 łyżki mąki, szklanka mleka, 2 cebule, 10 dkg startego żółtego sera, 2 jajka, 2 łyżki oleju, 4 łyżki natki pietruszki, 2 ząbki czosnku, pieprz, sól.

Bakłażany umyć, każdy przekroić na pół, ułożyć na blasze i upiec w piekarniku. Wyjąć i ostudzić. Cebulę drobno posiekać, poddusić na maśle a gdy zmięknie oprószyć mąką, wlać mleko i mieszając zagotować. Sos zdjąć z ognia, dodać żółtka, połowę sera i wymieszać. Przyprawić solą i pieprzem. Mięsz z bakłażanów wydrążyć, rozetrzeć i połączyć z sosem, dodać rozarty czosnek, natkę pietruszki oraz ubite na sztywną pianę białka. Wszystkie te składniki wymieszać i doprawić solą i pieprzem. Przygotowaną masą napęlić połówki bakłażanów i posypać pozostałym startym serem. Naczynie żaroodporne wysmarować olejem i ułożyć połówki bakłażana, zapiec.

Bakłażan smażony:

70 dkg bakłażanów, 2 łyżki mąki, pieprz, sól.

Bakłażany umyć, pokroić w plasterki grubości 0,5 cm, posolić, odstawić na pół godziny. Następnie obtaczać w mące i smażyć na gorącym tłuszczu. Usmażone osączyć, oprószyć solą i pieprzem. Podawać gorące do mięsa, ryb i drobiu.

Przepisy wybrała: Zofia Sztokalińska – Specjalistka d/ s WGD

Jak można oszczędzać energię ?

Ochrona środowiska i jego zasobów to ochrona wszystkich jego elementów: wody, powietrza i gleby. Wprawdzie największe zanieczyszczenia wynikają z rozwoju przemysłu i motoryzacji to jednak nie bez znaczenia jest ochrona środowiska z pozycji gospodarstwa domowego – czyli ekologiczne gospodarowanie.

Gospodarując ekologicznie uzyskujemy efekty ekonomiczne. Potrzebna jest jednak spora wiedza i zrozumienie problemu. Mówiąc o energii mamy na myśli energię elektryczną i energię cieplną. Ceny jednej i drugiej ciągle rosną. W swoim artykule chcę przedstawić kilka istotnych problemów dotyczących oszczędzania energii. Energia potrzebna jest nam zarówno do ogrzania mieszkań jak i do innych czynności, które mają miejsce w naszych gospodarstwach domowych takich jak: pranie, sprzątanie, mycie naczyń, higiena osobista itp.

1. Ogrzewanie mieszkań:

Do ogrzewania naszych mieszkań wykorzystujemy: drzewo, węgiel, koks lub gaz. Niezależnie od czynnika grzewczego musimy dbać o ograniczenie strat ciepła poprzez:

- Umiejętne wietrzenie pomieszczeń – najlepiej jest wietrzyć metodą przeciągu w krótkim okresie czasu.
- Uszczelnianie okien i drzwi.
- Kontrolowanie i czyszczenie pieców.
- Odślanianie kaloryferów.
- Zastanianie na noc okien i drzwi.
- Korzystne temperatury dla większości osób to 20° C w pokoju dziennym i 18° C w sypialni.

2. Gotowanie potraw:

- Przy zakupie kuchenki zwrócić uwagę na jej energooszczędność.
- Dopasowanie średnicy garnków do średnicy palników lub płyt ceramicznych,
- Gotowanie w szybkowarach, zaparzanie kawy czy herbaty w termosach.

3. Urządzenia energetyczne:

- Świadomy zakup – tylko urządzenia energooszczędne.
- Pranie przy całkowitym wykorzystaniu pojemności pralki.
- Lodówka, zamrażarka - regularne rozmrażanie.
- Odkurzacz – pamiętajmy o częstym wysypywaniu pojemników.

4. Oświetlenie:

- Wyłączanie oświetlenia w pomieszczeniach, w których nikt nie przebywa.
- Zakup żarówek energooszczędnych.
- Wyłączanie odbiorników radiowych i telewizyjnych gdy nikt z nich nie korzysta.

5. Woda:

Zasoby wody pitnej ciągle maleją. Dlatego też nie bez znaczenia jest jej oszczędzanie. Pobór wody najczęściej następuje czynnikiem energetycznym.

- Szybki prysznic zamiast kąpieli w wannie powoduje zmniejszenie zużycia wody.
- Zmywanie naczyń w misce i splukiwanie pod bieżącą wodą.
- Pranie – stosować pralki o małym zapotrzebowaniu na wodę.
- Nieszczelne, kapiące krany natychmiast naprawiać.
- Spluczki do WC z ograniczeniem zużycia wody.

Bożena Warda – Główny Specjalista d/ s WGD

Co z opryskiwaczami ?

Zgodnie z **artykułem 36 Ustawy o Ochronie Roślin Uprawnych** wszystkie opryskiwacze używane w produkcji rolniczej będą musiały być poddane okresowym badaniom diagnostycznym / ważnym przez 2 lata / przez wyspecjalizowane stacje oceny. Stacje te będą musiały powstać, a do nadzoru nad ich działaniem zobligowana została Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin / PIOR / . Pierwsze badanie opryskiwacza będącego w eksploatacji musi być przeprowadzone najpóźniej do 31 grudnia 2001 roku i będzie miało ważność 3 lata.

Ogólne zasady badania opryskiwaczy:

- są obowiązkowe i dotyczą wszystkich opryskiwaczy oprócz plecakowych oraz obsługiwanych ręcznie;
- nabywca opryskiwacza musi poinformować Rejonowy / Powiatowy / Inspektorat PIOR o jego złomowaniu względnie zakupie, a sprzedawca o zbyciu w ciągu 30 dni od dnia tego zdarzenia;
- program badań opryskiwaczy jest koordynowany przez Państwowy Inspektorat PIOR;
- urządzenia pomiarowe i kontrolne muszą zapewnić obiektywny pomiar, być przenośne i zatwierdzone przez Inspektorat Główny PIOR;
- badania będą przeprowadzone w stacjach oceny / państwowych czy prywatnych – daje to możliwość stworzenia dodatkowych miejsc pracy na obszarach wiejskich / przez wyspecjalizowany personel / który będzie miał obowiązek przejść ok. 35 godzinne szkolenie w Centrum Szkoleniowym powołanym przez PIOR – Główny Inspektorat;
- stacje oceny będą na życzenie właściciela opryskiwacza oprócz wskazania błędów działania możliwość wykonania naprawy;
- badania mają mieć jednolity charakter na terenie całego kraju;
- badania będą możliwe jak najmniej uciążliwe dla właścicieli opryskiwaczy, którzy będą informowani o terminie oraz miejscu co najmniej 15 dni wcześniej i będą musieli dostarczyć opryskiwacz do stacji odległej od miejsca zamieszkania nie dalej niż 20 km. Jak będzie w praktyce – zobaczymy ? Do dnia dzisiejszego w zasięgu działania naszego ODR-u brak jest stacji do atestacji opryskiwaczy.

Oprócz atestacji opryskiwaczy użytkownik powinien **mieć przeszkolenie z zakresu stosowania środków ochrony roślin na plantacjach towarowych** – takowe prowadzi nasz ODR.

Duża część używanych w naszym regionie opryskiwaczy jest mocno wyeksploatowanych. Modernizacja ich będzie z pewnością kosztowna /koszt modernizacji opryskiwaczy polowych w granicach 500-700 zł/ , nabycie nowego sprzętu również , dlatego też daję pod rozwagę wszystkim zarządom gminnym o możliwość wydzielenia z puli **gminnego funduszu ochrony środowiska** pewnej kwoty z przeznaczeniem na dofinansowanie modernizacji opryskiwaczy dla rolników z terenu własnej gminy.

ODR Grabanów mgr inż. B. Filatiuk

Ogłoszenie

Tel. (083) 377-31-51 gm. Tucznia

Sprzedam ciągnik C-360, rok produkcji 1979, silnik po kapitalnym remoncie, wiązałkę WC – 5

Gospodarstwo Rolno-Nasienne – Andrzej Kiryłuk, zam. Zaliszcze, 21-222 Podedwórze

Tel. (083) 379-51-66

Oferuje wiosną 1999 roku kwalifikowany materiał siewny następujących gatunków i odmian:

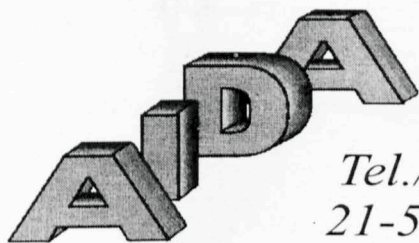
- Pszenica jara – odm. „HELIA „ - oryginal
- Pszenica jara – odm. „HENA „ - oryginal
- Jęczmień jary – odm. „BOSS „ - I odsiew
- Groch pastewny – odm. „GRAPIS „ - I odsiew

WAPNIOWANIE GRUNTÓW ORNYCH

Najwłaściwszym terminem wapnowania jest okres późniwy, wówczas wapno rozsiewamy na ścierni po czym przykrywamy podorywką, a następnie bronujemy i wykonujemy orkę siewną. Można również rozsiać wapno po podorywce pod kolejne uprawki wykonane kultywátorem lub broną. Sama orka nie daje dobrego wymieszania nawozu z glebą poniewa¿ znaczna jego część przemieszcza się podczas zabiegu na dno bruzdy. Wapnować można również zimą lub wczesną wiosną. W be¿śnie¿ną zimę lub gdy warstwa śniegu nie przekracza 10-15 cm rozsiewamy wapno na zamrzniętą ziemię, niezale¿nie od tego czy jest zaorana czy nie. Wymieszanie nawozu z glebą nastąpi dopiero w czasie orki wiosennej. W ostateczności nawozy wapniowe można wysiać przed orką wiosenną, jednak¿e w takim przypadku nale¿y stosować wyłączenie nawozy węglanowe, gdyż tlenkowe mogą powodować osłabienie wschodów i wypadanie roślin. Wapnowanie wiosenne i zimowe nie daje wyra¿nych efektów w pierwszym roku, dlatego nale¿y je stosować je pod rośliny mało wra¿liwe na zakwaszenie. Praktykowane jest stosowanie pogłównego wapna w uprawie ziemniaków gdy rośliny osiągną 10-15cm, przed przystąpieniem do pierwszego redlenia. W tym przypadku powinna być u¿yta tylko forma węglanowa. Nie nale¿y mieszać innych nawozów z wapnem. Je¿eli po wapnowaniu chcemy wysiać nawozy, po wysiewie wapna nale¿y pole dokładnie zabronować. Jest to szczególnie wa¿ne przy wysiewie nawozów azotowych zawierających azot w formie amonowej /siarczan amonu, saletra amonowa / oraz superfosfatu. Przy nawozach azotowych następują straty azotu, a przy superfoafacie uwstecznia się fosfor. Nale¿y tak¿e unikać stosowania w jednym terminie wapna / szczególnie tlenkowego / i obornika.

Dawki wapna /CaO / w zale¿ności od odczynu gleby

Kategoria agronomiczna gleb	Wapnowanie konieczne		Wapnowanie wskazane	
	PH Poni¿ej	Dawka CaO w t/ha	pH w Granicach	Dawka CaO w t/ha
Bardzo lekkie	4,4	2	4,5-5,4	0,5-1,5
Lekkie	4,8	2,5	4,9-5,8	1,0-2,0
Średnie	5,3	3,2	5,4-6,3	1,0-2,5
Cię¿kie	5,6	3,5-4,0	5,7-6,6	1,5-3,0

"AIDA" SP. Z O.O.

Tel./fax(0 83)343 77 57, 344 33 95, 342 02 60
21-500 Biała Podlaska ul Gwardii Ludowej 17b

OFERUJE

- * Pasze i koncentraty firmy "Cargill"
- * Nawozy wapniowo-magnezow
- * Nawozy sztuczne
- * Styropian
- * Automaty paszowe, opryskiwacze
- * Preparaty mlekozastępcze i dodatki witamin.
- * Nawóz doglebowy RSM 32%
- * Środki higieny "Eutra"
- * Wykonanie biznesplanów na przedsięwzięcia gospodarcze

*Możliwość zamówień
telefonicznych*

Biała Podlaska
Dąbrowica Mała
Zaliscze
Chybow
Olszanka

Możliwość zakupu na raty

Magazyn ul.Gwardii Ludowej 17b-kierunek Sielczyk dojazd linią nr.9.

KRZYŻÓWKA 2/99

Wśród uczestników którzy nadeślą prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr.2/99 do dnia 15 03 1999 r. rozlosujemy worek paszy ufundowanej przez firmę DOSSCHE.

Podajemy wykaz oferowanych pasz:

DLA TRZODY:

Prestarter 25 kg dla prosiąt.
 Starter 50kg dla warchlaków o wadze 15-35 kg
 Grower 50kg dla warchlaków o wadze 35-70 kg
 Finisz 50kg dla tuczników o wadze pow 70 kg

DLA DROBIU:

Mieszanka dla kurcząt 25 kg 0 - 6 tygodni
 Mieszanka extra dla niosek 50 kg

Dla BYDŁA:

Granulat dla cieląt 25 kg
 Dla bydła mlecznego Extra 50 kg

Prosimy przesłać rozwiązanie krzyżówki na karcie pocztowej na adres redakcji wraz z wyborem proponowanej paszy. Rozwiązania bez wyboru paszy nie będą uwzględniane. Za rozwiązanie krzyżówki nr 12/98 "Trzynastego nawet w grudniu jest wiosna" nagrodę w formie 1 worka paszy : "Starter" wylosował Pan: Grzegorz Chwedoruk Ossówka 21-542 Leśna Podl.

Sponsorem krzyżówki jest:

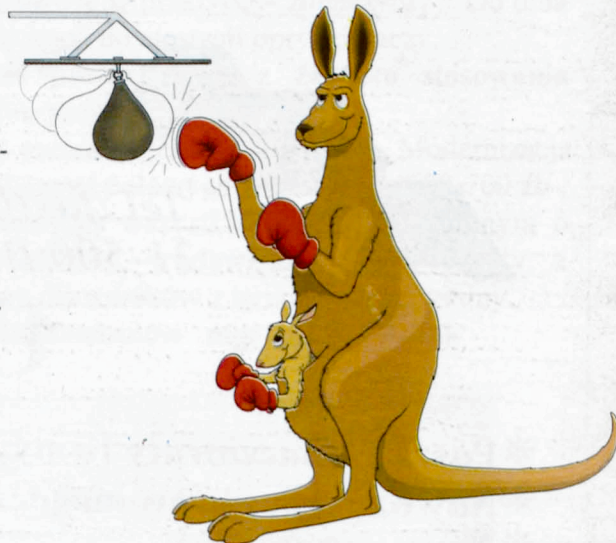
DOSSCHE POLAND PASZE KONCENTRATY, PREMIXY

Przedstawiciel PIOTR LIMOWSKI tel.0 90 227 523

POZIOMO: A-8)ma go każdy wiersz. B-1)Detal rzecz bardzo dokładna. C-8)Nazwa zakładów skórzanich w Krapkowicach (Śląsk). D-1)jest w każdej komórce. E-10)Ciągnie się wzdłuż szosy. F-1)Spotkanie zakochanych. G-10)gatunek wierzby. H-1)Stan w USA. I-7)Klawisz na komputerowej klawiaturze. J-1)ptak z rodziny mew. K-5)Mała grupa dzieci. L-1)Do spania i kochania.

PIONOWO: 1-F)Ktoś o przeciwnych poglądach. 2-A)Nicpoń, lotr. 3-H)Plastyczna kompozycja z różnych materiałów. 4-A)Pomaga chodzić kalece. 5-H)Taniec towarzyski. 6-A)Obycie, dobre wychowanie. 7-I)Potwór z bajki. 8-A)Podstawa obrazu. 9-I)Chodzi w turbanie. 10-A)Tytułowy bohater z książki Gajdara. 11-G)Z generałem i szeregowcem. 12-A)Odmiana wiśni.

Hasło

B-2	B-10	J-7	K-12	G-11	D-2	E-4	C-12	A-9	K-8	H-5	E-10	B-4	I-1	E-2	I-9
-----	------	-----	------	------	-----	-----	------	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----

Opracował Jerzy Mędra

ADRES REDAKCJI:

Grabanów 21-500 Biała Podlaska
 Tel. Biała Podlaska (0 83) 343 37 92, 343 38 66,
 Dyrektor (0 83) 341 12 55
 Fax (0 83) 343 81 98

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K.Kuresza, B.Filatiuk, B.Michalczuk, Cz.Mirczewska. A.Matuszewski, A.Strącicka, A.Radzikowska, B.Warda, H. Żelazowska, A.Żurkowska, specjaliści doradztwa rolniczego i specjalistki WGD.

Skład komputerowy: A.Mazur

Druk I.Wagner - Poligrafia ODR.Nr zamówienia

2/99/nakład 2200 egz.

Adresy i telefony Rejonowych Ośrodków

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel.343 32 34
 Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 tel.352 84 06
 Parczew ul. Piwonia 50 tel.354 24 74
 Łuków ul. Czerwonego Krzyża 4 tel.(0 25) 798 39 58
 Wisznice ul. Warszawska 13 tel.378 22 49